

3. Резнікова Н. В., Луцишин З. О. Конкурентні девальвації у валютних війнах: фінансові протекції неопротекціонізму // Міжнародна економічна політика. 2013. № 2 (19). С. 48–65.

4. Резнікова Н. В., Іващенко О. А. Роль монетарної політики в досягненні економічної стабільності: асиметрії трансмісійного механізму // Економіка та держава. 2016. № 3. С. 7–12.

5. Резнікова Н. В. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій. Київ: АграрМедіаГруп, 2018. 460 с.

*Рубцова Марина Юрївна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного бізнесу,
Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

РОЛЬ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В ДОСЯГНЕННІ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: АСИМЕТРІЇ ВЗАЄМОВПЛИВУ

Макроекономічна політика в країні з гнучким режимом обмінного курсу будується за такою логікою: в разі, якщо держава вирішує звернутися до національного боргового ринку, грошова маса в економіці зменшується й відбувається ефект витіснення національних інвестицій та зростання відсоткових ставок. Відсоткова ставка залучає іноземних інвесторів, а попит на національну валюту підвищується завдяки припливу валютного капіталу, що призводить, своєю чергою, до знецінення іноземної валюти, скорочення можливостей експорту, а відтак, до дестабілізації економічного зростання країни. Отже, мають місце два негативні ефекти – витіснення національних інвестицій і скорочення чистого експорту проти одного позитивного – припливу іноземного капіталу [1, с. 179].

У випадку зовнішнього запозичення збільшення грошової маси приводить до падіння відсоткової ставки. Такі процеси стимулюють відтік національного капіталу за кордон та знецінення внутрішньої валюти. Валютне національне здешевлення сприяє розширенню експорту й обмежує можливості імпорту, що врешті-решт покращує стан торгового балансу, а відтак, дозволяє розраховуватися з іноземними кредиторами та збільшує сукупний попит і дохід. Отже, єдиний негативний ефект – відтік національного капіталу – компенсується збільшенням грошової маси, розширенням експорту, покращанням торгового балансу, збільшенням сукупного доходу.

Теоретичний висновок полягає в тому, що державам, головною метою монетарної політики яких було обрано підтримання певного рівня обмінного курсу національної валюти та які застосовують бюджетну-податкову стимулюючу політику, слід надати перевагу внутрішньому запозиченню як джерелу фінансування дефіциту бюджету [3, с. 9]. Ефективність такого вибору

зумовлюється припливом закордонного капіталу, зростанням валютних резервів та збільшенням грошової маси у більш довгостроковому періоді шляхом погашення внутрішньої заборгованості.

Водночас країнам з режимом гнучкого обмінного курсу та практикою грошово-кредитною експансії слід обрати зовнішні джерела фінансування бюджетного дефіциту. Доцільність вибору в цьому випадку зумовлюється збільшенням грошової маси в економіці, розширенням чистого експорту, що примножує національний дохід та покращує стан платіжного балансу, який і буде джерелом іноземної валюти для погашення зовнішньої заборгованості.

Ідеологія вільної ринкової економіки фактично базується на трьох стовпах: гнучкий обмінний курс; вільна торгівля; зовнішнє боргове фінансування. Кожний напрям через модель відритої економіки Манделла – Флемінга потребує включення двох інших напрямів в економічну політику держави задля її максимальної ефективності. Іншими словами, якщо держава захоче зберегти хоча б в одному напрямі національний суверенітет більшою мірою, аніж це задекларовано в ідеалах вільної економіки, шляхом фіксованого обмінного курсу, протекціоністських заходів або внутрішнього запозичення, то одразу ж, за допомогою моделі Манделла – Флемінга, отримуємо висновок про те, що така держава недоотримує заплановану ринковими стандартами економічну ефективність. Що ж залишається державам, які не є економічними центрами сили та не визначають тенденції вільної економіки? Відповідно до вищезазначеного, є три варіанти економічної політики:

1. Збереження абсолютного суверенітету за всіма трьома напрямками, що означає фактичне відсторонення себе як держави від світової системи [5].

2. Часткове зменшення економічного суверенітету за деякими напрямками та перебування об'єктом постійного тиску з метою послаблення залишкових самостійних позицій.

3. Абсолютна відмова від суверенітету за всіма трьома напрямками економічної політики [6].

На нашу думку, більшість держав світу в цілому, але різною мірою, на сучасному етапі обирають другий варіант розвитку економічної політики, кожен економічний гравець намагається самостійно знайти свій ідеальний економічний баланс. Але варто зазначити, що кінцевим результатом другого варіанта є третій, після настання якого критерії ефективності будуть визначатися показниками добробуту не всіх націй, а лише неявних центрів сили.

Список використаних джерел

1. Резнікова Н. В. Теоретико-методологічні підходи до визначення природи економічних дисбалансів в контексті кризових потрясінь // Вісник Донецького нац. ун-ту. Серія В. Економіка і право. 2012. № 1. С. 177–184.

2. Резнікова Н. В., Луцишин З. О. Конкурентні девальвації у валютних війнах: фінансові протекції неопротекціонізму // Міжнародна економічна політика. 2013. № 2 (19). С. 48–65.

3. Резнікова Н. В., Іващенко О. А. Роль монетарної політики в досягненні економічної стабільності: асиметрії трансмісійного механізму // Економіка та держава. 2016. № 3. С. 7–12.

4. Резнікова Н. В. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій. Київ: АграрМедіаГруп, 2018. 460 с.

5. Taylor J. B. The Monetary Transmission Mechanism: An Empirical Framework // Journal of Economic Perspectives. 1995. Vol. 9 (4). URL: http://web.stanford.edu/~johntayl/Onlinepaperscombinedbyyear/1995/The_Monetary_Transmission_Mechanism_An_Empirical_Framework.pdf

6. Bernanke B. S. Alternative Explanations of the Money Income Correlation/ URL: <http://www.nber.org/papers/w1842>

7. Spiegel M. M. Financial globalization and monetary policy discipline: a survey with new evidence from financial remoteness/ URL: <http://www.frbsf.org/publications/economics/papers/2008/wp0810bk.pdf>

*Рудченко Олександр Юрійович,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри статистики,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

РЕГУЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Важливим аспектом забезпечення динамічного розвитку національної економіки та підвищення її конкурентоспроможності є формування раціонального за розміром та ефективно функціонуючого державного сектору. Як свідчить практика реформування відносин власності в Україні, цим питанням не приділялася належна увага, а основні зусилля були спрямовані на здійснення приватизаційних процесів. З позиції впливу на функціонування національної економіки в цілому заслуговує на особливу увагу коло суб'єктів господарювання державного сектору, що мають статус стратегічно важливих підприємств для економіки та безпеки держави.

Поняття «стратегічно важливі підприємства» було застосовано в інституційному середовищі України на початку періоду трансформації при врегулюванні приватизаційних процесів, а також при формуванні переліку підприємств, що не підлягають приватизації. Такі підприємства, зокрема, були включені до так званої групи «Г» і для цієї групи передбачалися певні особливості приватизації із застосуванням виваженого індивідуального підходу. Разом з тим з макроекономічних позиції при регулюванні соціально-економічного розвитку потенціал стратегічно важливих підприємств наразі використовується недостатньо. У зв'язку з цим доцільним є суттєве розширення інституційного середовища функціонування зазначеного кола підприємств,